

- Okada M. Diagnosis of the nutcracker phenomenon using two-dimensional ultrasonography / M. Okada, K. Tsuzuki, S. Ito // Clin Nephrol. – 1998. – Vol.49, №1. – P.35-40.
- Qualitative hepatic venous Doppler sonography versus portal flowmetry in predicting the severity of esophageal varices in hepatitis C cirrhosis / W. Gorka, A. Mulla, M. Sebayer et al. // Am J Roentgenol. – 1997. – Vol.169, №2. – P.511-515.
- Use of Doppler sonography for revealing hepatic artery stenosis in liver transplant recipients / J.F. Platt, G.G. Yutzy, R.O. Bude et Al. // AJR. – 1997. – Vol.168. – P. 473-476.
- Wachsberg R.H. Portal vein pulsatility in normal and cirrhotic adults without cardiac disease / R.H. Wachsberg, L. Needleman, D.J. Wilson // J. Clin. Ultrasound. – 1995. – Vol.23. – P.2-15.

Сливка Н. О.
кандидат медичних наук,
асистент кафедри догляду за хворими
та вищої медсестринської освіти

Тюленєва О. А.
кандидат медичних наук,
доцент кафедри патологічної анатомії

Закрутько А. О.
студент медичного факультету № 2
ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет»
м. Чернівці, Україна

ПРОГНОЗУВАННЯ КОРОТКОСТРОКОВОГО ВИЖИВАННЯ ПРИ ГЕПАТОРЕНАЛЬНОМУ СИНДРОМІ

Вступ. В останні роки спостерігається зростання захворюваності на цироз печінки (ЦП), що призводить до стійкої втрати працездатності у активній частини населення [1; 2]. Зміна соціального статусу хворих та погіршення якості їх життя визначає медико-соціальну значимість проблеми.

Цироз печінки входить до числа шести основних причин смерті в економічно розвинених країнах у осіб віком 35-64 років [3; 4]. Однією з причин смерті при цирозі печінки є гепаторенальний синдром (ГРС), який особливо тяжко перебігає на тлі алкогольної хвороби печінки (АХП). На тлі яскравої картини основного захворювання ГРС має швидко прогресуючий перебіг і дуже високу летальність [7].

Єдиним ефективним методом лікування ГРС є трансплантація печінки, яка сприяє повному відновленню функції нирок. Критично важливим моментом є напрацювання тактики терапії, мета якої – підготовка пацієнта до трансплантації печінки, однак вплив такого лікування на виживання хворих залишається невідомим [8; 11; 12].

Тому, актуальною на сьогодні є розробка чітких критеріїв прогнозування короткострокового виживання таких хворих із урахуванням даних морфологічних досліджень сукупно із клінічними показниками важкості стану [9; 10].

Матеріал та методи. Дослідження проводились на базі Обласного наркологічного диспансеру м. Ч. Обстежено 40 осіб, хворих на АХП, віком від 25 до 55 років, із них – 32 чоловіків та 8 жінок, середня тривалість захворювання – 5,5 років. Пацієнти були розподілені на дві групи: 1 група – АХП без ознак ниркової недостатності (n=20), та 2 група – АХП+ГРС (n=20). Усім хворим проводились загальноклінічні та лабораторні обстеження, гістопатологічне дослідження біоптатів печінки. Статистичну оцінку функції виживання хворих проводили за методом Каплан-Мейєра [5].

Результати. Аналіз отриманих даних показав, що у групі 1 45% хворих мали виражену гістологічну активність, ступеню А3, за рахунок запального процесу в печінці. Кількість хворих зі ступенем А1 та А2 склала 52%. Відсутність запалення мала місце лише у одного хворого (3%). Тобто, більшість пацієнтів цієї групи мали активність процесу А1 та А2 за METAVIR (p<0,05).

При розподілі хворих цієї групи за ступенем фіброзу ми отримали наступні результати: у 66% пацієнтів визначалися ступені F0 (відсутність фіброзу), F1 (мінімальний фіброз) та F2 (слабкий фіброз); у 34% – мав місце цироз.

У групі 2 більшість хворих (84%) мали виражену гістологічну активність за METAVIR, ступеню А3, за рахунок запального процесу в печінці. Кількість хворих зі ступенем А1 та А2 відповідно склала 16%. Ступінь фіброзу у 2-й групі у 100% пацієнтів відповідав цирозу.

Одно-, дво- та трьохмісячне виживання пацієнтів у першій групі відповідно складало 83%, 72%, та 58%, тоді як у другій групі ці показники були суттєво нижчими: 65%, 21% та 14% (p<0,05). За результатом кореляційного аналізу, термін короткострокового виживання пацієнтів із ГРС прямо корелює із балам за шкалою MELD (r=0,853) та ступенем гістологічної активності за METAVIR (r=0,679) (p<0,05).

Перевагою шкали MELD саме як прогностичної моделі є те, що оцінка тяжкості печінкової дисфункції представлена у вигляді безперервної змінної, а не у вигляді категоріального значення (клас або статус). У той же час модель MELD не включає оцінку частих ускладнень цирозу – печінкової енцефалопатії і асцити, що розглядається як деяке обмеження. Іншими обмеженнями можна вважати вплив лабораторної методики на результат вимірювання рівня креатиніну і МНО, що ставить під сумнів порівнянності оцінки тяжкості за шкалою MELD в різних центрах. Більше того, на рівень креатиніну впливають стать, вік, етнічна приналежність, м'язова маса, що також негативно позначається на порівнянності однакового балу за MELD у пацієнтів різних груп, зокрема у пацієнтів жіночої статі або низького харчування [13].

Висновки. Дані проведених досліджень свідчать, що для більш точної оцінки прогнозу короткострокового виживаності пацієнтів із гепаторенальним синдромом, що розвивується на тлі алкогольної хвороби печінки, слід використовувати остання як клініко-лабораторних (бал за MELD), так і патоморфологічних показників (ступінь гістологічної активності за METAVIR).

Список літератури:

- Абдурахманов Д.Т. Алкогольний гепатит: клініческая характеристика, течение и прогноз / Д.Т. Абдурахманов // Фарматека. – 2008. – № 2. – С. 25-32.
- Бабак О.Я. Алкогольная болезнь печени: научные достижения и клинические перспективы / О.Я. Бабак // Сучасна гастроентерологія. – 2010. – № 6 (32). – С. 4-9.

3. Буеверов А.О. Алкогольная болезнь печени / А.О. Буеверов, М.В. Маевская, В.Т. Ивашкин // Рус. мед. журн. – 2011. – Т. 3, № 2. – С. 61-65.
4. Вірстюк Н.Г. Клініко-патогенетичні особливості перебігу хронічних гепатитів та розвитку цирозу печінки, диференційовані методи лікування. Автореф. дис. ... д-ра мед. наук. – Івано-Франківськ, 2002. – 44 с.
5. Гланц С. Медико-биологическая статистика/ Пер. с англ.// М.: Практика, 1999. – 459 с.
6. Масевич Ц.Г. Клинические, биохимические и морфологические особенности хронических гепатитов различной этиологии / Ц.Г. Масевич, Л.Г. Ермолова // Тер. архив. – 2013. – № 2. – С. 35-37.
7. Скрипник І.М. Алкогольна хвороба печінки: сучасний погляд на проблему / Скрипник І.М. // Внутренняя медицина. – 2014. – Т. 3, № 3. – С. 45-49.
8. Современные представления о патогенезе, диагностике и лечении фиброза печени / Ч.С. Павлов, Ю.О. Шульпекова, В.Б. Золотаревский и др. // Рос. журн. гастроэнтерол., гепатол., колопроктол. – 2006. – Т. 15, № 2. – С. 13-20.
9. Хазанов А.И. Алкогольная болезнь печени – важная проблема современности / А.И. Хазанов // Рос. журн. гастроэнтерол., гепатол., колопроктол. – 2009. – № 2. – С. 13-20.
10. Харченко Н.В. Современные взгляды на проблему алкогольной болезни печени / Н.В. Харченко, Е.В. Радонежская // Сучасна гастроентерол. – 2014. – № 4 (18). – С. 5-11.
11. Di Sario A. Diagnosis of liver fibrosis / A. Di Sario, G. Felicangeli, E. Bendia et al. // Eur. Rev. Med. Pharmacol. Sci. – 2014. – Vol. 8, № 1. – P. 11-18.
12. Dufour D.R. Diagnosis and monitoring of hepatic injury. II. Recommendations for use of laboratory tests in screening, diagnosis, and monitoring /D.R. Dufour, J.A. Lott, F.S. Nolte et al. // Clin. Chem. – 2010. – Vol. 46, № 12. – P. 2050-2068.
13. Friedman S.L. Liver fibrosis – from bench to bedside / S.L. Friedman // J. Hepatology. – 2013. – Vol. 38 (Suppl. 1). – P. 38-53.

Старкова И. В.

кандидат медицинских наук

Харьковский национальный медицинский университет

Алексеева С. А.

акушер-гинеколог, отделение патологии беременных

Харьковский региональный перинатальный центр

Паращук В. Ю.

кандидат медицинских наук

Харьковский национальный медицинский университет

г. Харьков, Украина

АЛЬГОДИСМНОРЕЯ У ДЕВУШЕК-ПОДРОСТКОВ, ОБУЧАЮЩИХСЯ В УСЛОВИЯХ ГИПОКИНЕЗИИ, И ЕЕ КОРРЕКЦИЯ

Подростковый период является одним из самых важных в жизни женщины, поскольку именно в этот период не только происходит становление репродуктивного здоровья, но и развивается множество функциональных и органических расст-

ройств репродуктивной системы [1, с. 13-20]. Значительный уровень соматической заболеваемости у подростков, ранний половой дебют, неосознанное и нерегулируемое сексуальное поведение, широкое распространение вредных привычек, низкий социально-культурный уровень, длительное воздействие неблагоприятных факторов окружающей среды – вот далеко не полный перечень факторов, негативно влияющих на формирование репродуктивного здоровья и последующее нормальное деторождение [2, с. 50-54].

Альгодисменорея – это симптомокомплекс, одним из самых ярких проявлений которого является появление болей во время менструального кровотечения. Причинные факторы альгодисменореи многогранны и затрагивают соматическое состояние, образ жизни, физические нагрузки на женский организм [3, с. 183-186].

Ограничение объема мышечной активности с преимущественным вовлечением в работу лишь мелких суставов кисти – весьма распространенное явление, касающееся преобладающего большинства девушек-подростков, поскольку их обучение происходит во время технического прогресса, когда широко используются возможности компьютера и интернета.

Целью работы была профилактика развития болевого синдрома у девушек-подростков во время менструации, возникающего под влиянием гипокинезии.

Под наблюдением находилось 60 девушек-подростков в возрасте 16-18 лет с альгодисменореей, проявлявшей себя на протяжении одного года. Пациентки распределены на две одинаковые по численности клинические группы. В первой (основной) группе девушкам-подросткам назначали препарат в виде саше с шипучими гранулами, содержащими 600 мг нестероидного противовоспалительного препарата со вспомогательными веществами. Препарат применялся дважды в день в первые два дня менструального цикла на протяжении трех месяцев. Дополнительно давалась рекомендация относительно питания пациенток в дни использования саше – щадящая диета. Оценивалась эффективность использования шипучих гранул и их влияние на желудочно-кишечный тракт.

С целью нормализации мышечной активности у девушек-подростков, назначался комплекс статических упражнений, затрагивающих мышцы рук, ног и туловища, удобные для выполнения во время учебного процесса и дома. Комплекс физических упражнений проводился дважды, занимая 5-10 минут.

Во вторую (контрольную) группу включены девушки-подростки с альгодисменореей, которым лечебно-профилактические мероприятия не проводились.

Обследуемые пациентки обеих групп обучались в условиях гипокинезии на протяжении трех лет. В анамнезе жизни не наблюдалось воспалительных процессов органов брюшной полости и малого таза, а также оперативных вмешательств, которые могли обусловить возникновение болевого синдрома. Все девушки в свободное от обучения время не занимались спортом самостоятельно и не посещали никакие спортивные секции. Во второй (контрольной) группе лечение альгодисменореи не проводилось.

При оценке результатов исследований установлено, что длительное воздействие гипокинезии приводило к возникновению альгодисменореи у всех девушек-подростков.

Применяемый препарат в совокупности с проведением статических упражнений для рук, ног и туловища у 27 пациенток основной группы (90%) полностью устранил болевой синдром не вызывая нарушений со стороны органов желудочно-кишечного тракта и нормализовал их повседневную активность, улучшая качество жизни.